

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΕΛΛΕΥΡΩΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΜΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Εκδόσι συνδρομῆς προσκ. φρ. 5. Διὰ τὸ ἔξωτ. 5,50 μετὰ τοῦ Παραρτήρου.

ΕΤΟΣ ΙΔ' — Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Μαΐου 1892 — Ἀριθ. 5

ΑΝΑΔΕΚΤΑ ΥΠΕΡΙΝΑ ΘΥΜΑΡΗ

— Ὅταν τὴν νύκτα ἦνε αἰθρία, δηλαδή, ὅταν ὁ οὐρανὸς ἦνε κίεφελος (εἶνε ζαπτερία) τὴν νύκτα ἐκείνην τὸ ψῦχος γίνεται δρομύτερον.

Οἱ ἀρχαῖοι θεωροῦν ὅτι ἡ κυπαρίσσιος ἐκπέμπει ἀτμίθια ἢτοι ἀέρα ἔχοντα ὕλην αἰμαῖαν ἰσχυρῆς ἐπιβλαβῆς εἰς τὴν υγιείαν καὶ μέλισσιν εἰς τὰς φθισικοὺς, τοὺς ὅποιους διέτασσον οἱ ἱατροὶ νὰ διαμένωσιν εἰς τόπον ἔχοντα κυπαρίσσους ἵνα ἀναπνεύσῃ τὴν ἐκ τούτων ἀέρα. Διὰ τοῦτο καλὴν εἶνε πλυσίον εἰς τὰ παραθύρα τοῦ θαλάμου τοῦ ὕπνου νὰ φυτεύωνται κυπαρίσσοι ἀντὶ ἄλλων δένδρων. Καλῶς λοιπὸν ποιῶσιν οἱ Τούρκοι, διότι τὰ δένδρα ταῦτα διαγίνουσιν ἀέρα ὑγιεινόν, ὅστις ὑπερτερῶναι τῶν ἐκ τῶν νεκροταφείων παραγόμενον νοσηρὸν ἀέρα.

— Εἶνε βέβαιον ὅτι ὁ ἀέρ τῆς ἀγροσυρίας, ὅν κεννάως ἀναπνεύμεν, ἐκπεριέχει κοινωρτόν, ὁ ὅποιος κατὰ τὰς ἐρεῖθας χημικῶν συνίσταται ἐκ 2β ἐξ ὕλης ἄρκετων, ἐν αἷς εὐρίσκονται πολλὰ μέρη σιδήρου, τὸ ὅποια κατὰ τὴν ἀύξαν τινῶν φυσικῶν πρῆρῶνται ἐκ τῶν πλανήτων· τὸ δὲ 1β συνίσταται ἐκ φυτικῶν ὕλων εὐφλέκτιον. Ὁ κοινωρτὸς αὗτος τῆς ἀγροσυρίας δὲν εὐρίσκειται ὑπὲρ ἀνω τοῦ ὕψους τῶν 100 μέτρων.

1 ΜΑΪΟΥ 1892

— Πρὸς προφύλαξιν ἐκ τῶν ἐπιδημιῶν ἐξ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς ἐπεννοήθησαν διάφοροι τρόποι, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ εἰσὶν χηρῆσιμοι καὶ μέχρι τοῦδε· οἷον τὸ καύσιμον θεῖον, ἀρωματικῶν ὀσίων ἐν οἷς καὶ ὁ λίθωνος, κλπ. περὶ ὧν προηγουμένως ἐλέγχθη. Εἶπον προσέτι καὶ τὴν δάφνην (τὰ βάλια) ὡς ἱερὸν ἀλεξικακὸν κατὰ πάσης ἐπιδημίας· διότι ἐθεώρουν ὅτι πᾶσα ἐπιδημία ἔρχεται ἐκ Θεοῦ πρὸς τιμωρίαν τῶν κακῶν ἀνθρώπων, διὰ τοῦτο κατὰφυγον καὶ προσήχοντο εἰς τὸν φυεθὸν Ἀπόλλωνα, ὅστις ἦτον ὁ καθηγητὴς τῆς Ἰατρικῆς, ἵνα δὲ ἐξελεωθῶσιν ἔθετον κλάδους δάφνης ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς οἰκίας, ὡς νῦν ἐτι συνηθίζουσιν ἢ ἀνεργαῖσι ἐπὶ τῶν θυρῶν κλάδους βαίων, τοὺς ὁποίους λαμβάνουσιν ἐκ τῆς ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Βαίων.

Ἐν καιρῷ δὲ ἐπιδημίας ἐπέγραψον ἐπὶ τῆς πόλης τῆς οἰκίας πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῆς νόσου καὶ τὰδε

«**Φροῦθος** ἀκερσοκόμης λοιμοῦ νεφέλην
«ἀπεφύκοι, (Λουκιανὸς Πλ. Ψευδ.)

Ὁ Φροῦθος Ἀπόλλων ἐλέγετο καὶ Παιήων, ἦτον Ἰατρός μέγας καὶ ἔσωζε τοὺς νοσοῦντας ἐκ τοῦ θανάτου.

Ἐπιστημονικῶς θεωρουμένη ἡ δάφνη (τὰ βάλια) καταστρέφει τὰ ἐν τῷ ἀέρι μιάσματα διὰ τοῦτο καλὸν πρὸς ὑγίειαν εἶνε καὶ φυτεύηται ἐν τῷ κήπῳ τῆς οἰκίας δένδρον δάφνης, καὶ δένδρον κυπαρίσσου ἀντὶ ἄλλων ἀγρίων δένδρων ἢ δάφνη ἐθεωρεῖτο πρὸς τῶν ἀρχαίων καὶ ὡς ἀλεξικέραυνος· διὰ τοῦτο ἐν καιρῷ κερυνῶν ἔθετον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον δάφνης.

Κλάδος δάφνης τεθεὶς ἐπὶ σισυροῦ σίτου, καταστρέφει τὰ ζῳόφια, τὰ ὁποῖα γεννῶνται ἐν τῷ σίτῳ, **μέγας** καλοῦμενα.

— Τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου διὰ ἰδίων πύρων τοῦ δέρματος ἀπορροφᾷ τὰς πέριξ καὶ ἐφαπτομένης τὸ δέρμα ὕλης ἐν τῷ ἀέρι, ἀπορροφᾷ δὲ περισσώτερον ποσὸν πρὸς μεσημβρίας καὶ ὀλιγώτερον μετὰ μεσημβρίαν· διότι ἡ ἀπορροφητικὴ δύναμις εἶνε μεγαλύτερα τῆν πρωΐαν μέχρι μεσημβρίας ὡς ἐρέθη. Διὰ τοῦτο τὰ Ἰατρικὰ πρῆπει κατὰ προτίμησιν καὶ δίδονται πρὸς μεσημβρίας, διότι ταχύτερον ἀπορροφῶνται ἐν τῷ στομάχῳ, καὶ ἰσχυρότερον ἐνεργῶσι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ὁ ἐμβολιασμός πρέπει καὶ γίνηται τῆν πρωΐαν πρὸς μεσημβρίας.

Διὰ ταῦτα κολλᾷ ὁ ἀνθρώπος περισσώτερον ἐκ κολλητικῆς νόσου ὅταν τὸ πρωὶ π. μ. εἰσέρχεται εἰς τὸν θαλάμον τοῦ ἀσθενοῦς ἢ πλυσιάζῃ τοῦτον.

Ὅταν ὁμοῦς ὁ στομάχος ἔχη τροφὰς καὶ εἶνε πλήρεις, ἡ ἀ-

πορροφητικὴ δύναμις τοῦ δέρματος εἶνε μικροτέρα, διὰ τοῦτο ἐν καιρῷ κολλητικῶν νόσων πρέπει τὴν πρωΐαν καὶ τρώγῃ τις, καὶ εἰς τὴν εἰσέρχεται τῆς οἰκίας, ἢ ὅταν μεταβαίνει εἰς πάσχοντα ἐκ κολλητικῆς νόσου.

Τὸ πλύνεσθαι δι' ἕλους καὶ μάλιστα ἀρωματικῆς καὶ ὀσφραϊστικῆς, τοῦτο εἰσέτι θεωρεῖται ὡς καλὸν προφυλακτικόν, ὡσαύτως καὶ τὸ ἀλείφεσθαι δι' ἐλέου εἶνε προφυλακτικόν κατὰ τῶν μικρομάτων. Τὸ ἀσφαλὲς προφυλακτικόν εἶνε ἡ φυγὴ ἐκ τοῦ τόπου τοῦ μιάματος.

Κανόνες πρὸς φύλαξιν ἐκ μικρομάτων, καὶ ἐκ τῶν ἐπιδημιῶν.

1. Οἰκίαις ἐπὶ ὕψηλῳ τόπῳ καὶ ἐν οἰκίᾳ ὕψηλῃ.
  2. Ἔξοδος ἐκ τῆς οἰκίας μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου καὶ εἰσὸς πρὸ τῆς δύσεως αὐτοῦ.
  3. Ἐθίσασθαι λευκὰ καὶ καθαρὰ ἐνδύματα καὶ ἀποφεύγειν τὰ πύρα καὶ μάλιστα τὰ μάλλινα.
  4. Καθαρὰ καὶ εὐπεκτος τροφὴ ἀποφυγὴ βράσεως ἰσχυρῶν καὶ ἀλιπῶν.
  5. Πόσις ὀλίγου οἴνου κλαυῦ, ὄχι γλυκάζοντος, ἀποφυγὴ καπνισμοῦ οἰνοπνευματωδῶν πικρῶν πόσις ὕδατος κλιζοῦ καλοῦ.
  6. Καθαριότης τοῦ ἀποπύτου διὰ συχνῆς πλύσεως καὶ ἐπιχρῶσεως γλυκῶν τετάνου καὶ δικαλύσεως θεικῆς πιδήρου ἢ θεικῆς ριζοῦ.
  7. Ἀναέσις τοῦ ἀέρος τῶν θλάμων τῆς οἰκίας, ἀναεργίαν τῶν παραθύρων μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου καὶ κλεισίαν πρὸ τῆς δύσεως αὐτοῦ. Αἱ κύλαται καὶ τινάζονται.
- Ὁ Πλούταρχος λέγει ὅτι «**πᾶν ὕβριος θεριμῶν ψυχραίνεται περισσώτερον.**» (πειρατέον).
- Κοινῶς λέγουσιν ἐπὶ πρωὶ τοῦ Ἀπριλίου καὶ ἡ νόσος τοῦ ἱατροῦ εἶνε ψυχρότερα. (πειρατέον).

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ τῆς Θεραπείας τῆς «ὀρέσεως** τῆς καὶ φύσης ἐπικαλουμένης.**

Ἐξ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς ἡ ὀρέση αὕτη νόσος ἀπησχόλησε κατὰ διαφόρους ἐποχὰς τοὺς Ἰατροὺς πρὸς τὴν Θεραπείαν ταύτην καὶ ἤδη ἐπι μᾶλλον γίνονται σημαντικαὶ συζητήσεις περὶ τοῦ θέματος τούτου.

Μεταξὺ τῶν προγενεστέρων Ἱατρῶν ἔπληρον δύο γῶμαι· αἱ μὲν ἐθεώρουν ὅτι ἡ φθίσις εἶνε Θεραπευτέα· οἱ δὲ ὄχι.

Οἱ πρῶτοι ἐνησχολοῦντο πρὸς τὴν Θεραπειάν ταύτης καὶ πολλὰ ἐπιπρόσθον μέσα καὶ φάρμακα. Τινὲς ὑπεστήριξαν ὡς εἰδικὰ φάρμακα καὶ μεθόδους ἰδίαις· ἀτυχῶς ὁ χρόνος ἀπέδειξεν ὅτι οὐδὲν ὑπέμεινε θετικόν, καὶ ὅτι αἱ ἐπιλοθούσαι Θεραπείαι δὲν εἶσαν γρηγορῆς καὶ ἡ ἄλλη φυματώδης Πνευμονοπάθεια. Ἡ τυρώδης εἶνε ἡ Θεραπευτέα· ἡ ἄλλη εἶνε ἀνίατος. Ἡ τυρώδης δὲν εἶνε μεταδοτική, ἡ ἄλλη εἶνε μεταδοτικὴ καὶ ἰδίως κληρονομικὴ.

Ἄλλοι ὅμως Ἱατροὶ θεωροῦσιν ὅτι ἐν γένει ἡ φθίσις Θεραπευτέα. Μόνον Θεραπεία δὲν γίνεται κατὰ τὸ τρίτον καὶ τέλειον στάδιον τῆς νόσου· καὶ ὅταν ᾖνε ὀξυτάτη. Ἡ χρονία ὅμως εἶνε Θεραπευτέα.

Μεταξὺ τῶν θεωρούντων Ἱατρῶν τὸ Θεραπεύσιμον τῆς φθίσεως ὑπάρχουσι καὶ λίαν ἐπίσημοι Ἱατροὶ συγγραφεῖς καὶ λίαν πρακτικοί. Ὁ Κρουβέλμυρ, ὁ Ριζέλ, ὁ Γριζάλ, ὁ Βουδέτος, ὁ Κερνίλ, ὁ Γουενώ καὶ ἄλλοι τῆς προηγουμένης ἐποχῆς. Ὁ Φαίων ἐπίσημος Ἱατρός ἐν Νικαίᾳ ἀνεπιφυλάκτως ἰδημοσίωσεν ὅτι μεταξὺ 34 φθισικῶν οἱ 21 ἐθεραπεύθησαν ἐντελῶς· 11 βελτιώθησαν· 1 ἤμεινον στάσιμον καὶ 2 ἀπέθανον. Ἐκ τῶν 34 φθισικῶν οἱ 15 ἦσαν εἰς τὸ πρῶτον στάδιον· οἱ 13 εἰς τὸ Β' καὶ οἱ 6 εἰς τὸ Γ'.

Πρέπει ὅμως ὁ πόνον νὰ μὴ ὑφίσταται συμπλοκὰς μετ' ἄλλων ὀργανικῶν νόσων, οὔτε νὰ κατέστη εἰς τὸ ἑακχρον ἀδύνατος, οὔτε νὰ κατατρώχεται ἐκ διαρροαῖς καὶ μεγάλης ἀτονίας.

Ἀφ' ἧς ὅμως τὸ μικροσκοπίον εἰσῆχθη εἰς τὴν ἔρευναν τῶν νόσων, ἐγκατελείφθησαν αἱ μεθόδοι καὶ οἱ ἰσχυρισμοὶ τῶν προγενεστέρων περὶ Θεραπείας τῆς νόσου, καὶ ἐπροσηλώθησαν οἱ νεώτεροι Ἱατροὶ εἰς μικροσκοπικὰς ἐρεῖνας τῆς ἀνακαλύψεως τῶν μικροζωιδίων τῆς φθίσεως, τὰ ἑποῖα πρῶτος ὁ γνωστὸς Κόχ ἐκάλυψε, καὶ ἐξήγησε νὰ ἐξημερώσῃ κατὰ τὴν μεθόδον τοῦ Παστέρ τὴν πρὸς Θεραπείαν τῆς λύσεως· ἵνα δι' ἐμβολιασμῶν Θεραπείᾳ· ἀλλ' ἀπέτυχεν οἱ αἱτρώς ἐξαιπατήσεως τὴν ἀνθρωπότητα.

Πρῶτων αὐτοῖς ἐχόντων ἕνα Θεραπευθῆ ἡ φθίσις πρέπει νὰ εὐρεθῇ τὸ Ἱατρικόν, τὸ ὁποῖον φρονεῖ τὸ πῆς φθίσεως μικροζωιδίον, ὡς ἡ κινήσις φρονεῖ τὸ μικροζωιδίον τοῦ μίσματος τοῦ δικλείποντος πυρετοῦ, ὑπερπειραχματικῶς πρὸ 20 ἐτῶν ἀπιδίξεν ὁ Παστέρ καὶ ὁ Σαλιβαγιέ. Ἀτυχῶς εἰσέτι πρὸς τοῦτο δὲν ἐνησχολοῦνται οἱ τῆς ἐποχῆς ταύτης διασώται τῆς μικροσκοπίας.

Οἱ προγενέστεροι κατὰ τῆς φθίσεως ὤρισαν διάφορα φάρμακα· ἐξέλεγον τοῦ ἀρκυοσίτου, τῆς εἰσπυοῦς τοῦ γλωβίου, τοῦ ἰωδίου, κλπ. τῆς ἐνώσεως τοῦ κροσζώτου, κλπ. ἡμεῖς συσταίνομεν εἰς εἰσπυοῦς τῶν ἀτμῶν τοῦ βόρμματος τῆς πικρονικῆς.

Φθισικὸν σημεῖον κατὰ Ἡ' αλφεινόν.

Εἰς τὰς: ρί; ὀξεῖα, κρότφοι συμπιπτωκίτας, ὀφθαλμοὶ κίλοι, καὶ πᾶ κατὰ τὰς ὤμοπλοῖτας· καὶ βρογχίονα; οἶονει πτέρι; ἔξωθεν αἰωρούμενα, τὰ ὑπὸ τὰ; κλειδίαις κίλιαι.

Ὁ φθισικὸς καλεῖται καὶ ἀβληχρός.

Ἄλλοι ἀμωπτόντες θεωροῦνται ὡς φθισικοί· ἀλλ' ἡ πείρα καὶ ἡ πειραχτήσις βεβηχοῦσιν ὅτι παρ' ἡμῶν οἱ πλεῖστοι οἶα εἰσὶν φθισικοί, ἀλλὰ πάσχοντες ἐξ ἄλλης ἰατῆς νόσου.

Ὅταν αἱ ἰσχυρίαι, ἔχῃ συνεχῆ πυρετῶν ἐκτικῶν, βῆχας μετὰ φημάτων καὶ κατασταθῇ βροχίονα; καὶ ὑφίσταται διάρροια, ἡ φθίσις εἶνε παρούσα.

Ἱατρικὸν κατὰ τῶν ἐβ' πρώτων τῶν φθισικῶν εἰς διάφορα φάρμακα.

Ὁξυθιον ψυδραγγίου ὑπὸ δόσιν ἡ εἰς 10 κόκκ. τὸ ἐσπέραι; θαλιὰ ἀτροπίνη εἰς ἐνέσεις ὑποδερμικὰς; εἰς 1|20 κόκκ. ἡ λαμ- ἐκμένη διὰ τοῦ στόματος; 1|10 κόκκ.

Κακιδικόν ὀξύ εἰς κόκκους 10 ἀφ' ἐσπέραις.

Μικροζίνη· ὑπὸ 1|10 κόκκ.

Ἐν Εὐρώπῃ ἐπισυμβαίνουσιν ἐνίοτε μετὰ νόσον πνευμονοπάθια; ἐκ τῶν νόσων, τυφοειδοῦς πυρετοῦ, ὀξείας δυσεντερίας, χο- λῆς, γρίπης, εὐλογίας, κοκκίτου, ἰστρικής καὶ δικλείποντος πυρετοῦ.

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Ἐνέργεια τῆς κινήσεως ἐπὶ τοῦ σπληνός

Ἐκτὸς τῆς; ἐκ τοῦ δικλείποντος πυρετοῦ ἐξοχώσεως τοῦ σπληνός, γίνεται ἐξοχώσις τούτου αὐτομάτως ἢ περιτῶν ὄρων.

μετά τὸ φαγητόν, καθ' ἣν ὥραν παράγεται ὁ γαστρικός χυλὸς ἐν τῷ στομάχῳ· ἀλλὰ κατὰ τὴν Κρουβελιέ ὁ ὄγκος τοῦ σπληνός μικρῶν ἐν ὥρᾳ πέψεως, ὥστε 12 ὥρας μετὰ τὸ φαγητόν ἡ αἰμ. κρῦνσις εἶνε πολὺ ἐπαισθητή. Κατὰ τινὰς ὁ ὄγκος τοῦ σπληνός μεταβάλλεται πολλακίς ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας.

Ὁ ὄγκος τοῦ σπληνός ἐλαττοῦται κατὰ τινὰς καὶ διὰ τῆς λήψεως καὶ ἄλλων φαρμάκων, αἶον, διὰ στρυχνίνης, κασσιδι καὶ τῆς μορφίνης· ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἐβεβαιώθησαν πειραματικῶς. Ἡ βεβαίον εἶνε ὅτι ὑπάρχουσιν ὕλοι τινές, αἱ καλούμεναι σπληνῶτικα, περὶ ὧν ἠμιλεῖ ὁ Διουκουρίδης, αἵτινες μικρῶνουσιν τὸν ὄγκον τοῦ σπληνός, ὅταν ληφθῶσιν ἐπὶ πολὺν καιρόν, ὡς εἰσὶν αἱ θαλλοὶ τοῦ κικίνου (ἀγρίας ἐλαίας) ἢ κάπαρις κλπ.

Γνωστὸν ἔστω ὅτι ὁ σπλήν ἐν τῇ φυσικῇ καταστάσει αὐτοῦ δὲν εἶνε πάντοτε καταφανὴς διὰ τῆς ἐρεύνης διὰ τῶν δακτύλων, διότι κείται ὑπὸ τὴν ἐνάτην, δεκάτην καὶ ἐνδεκάτην πλευρᾷ, ἀποχωρίζεται ἐκ τούτων διὰ τοῦ διαφράγματος, ὑπὲρ αὐο τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἕλασμα λεπτόν τοῦ πνεύμονος. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τούτου εἶνε κυρτή, ἡ δὲ ἐσωτερικὴ κοίλη, διηρημένη εἰς δύο μέρη θύλακα, ὧν τὸ μὲν ἐμπρόσθιον μέρος, τὸ καὶ μεγαλύτερον ἔν, κείται ἐπὶ τῶν κάτω τοῦ στομάχου, τὸ δὲ ὀπίσθιον κείται πρὸς τ' ἀριστερὰ τῆς σπονδυλικῆς στήλης.

Ὅταν ὁ στομάχος ᾔνε κενός, ὁ σπλήν κείται καθέτως, ὅταν ᾔνε πλήρης κείται πλαγίως ἢ ὀριζοντίως. Εἶνε εἰδικῶς ὀλιγον ἐλαφρότερος τοῦ ἥπατος. Ὁ δὲ ὄγκος του εἶνε ἀρίστος· διότι ἐφαρτῆται, ὡς ἐρρεθῆ, ἐκ πολλῶν φυσιολογικῶν αἰτίων. Κατὰ μέσον ὥραν ἔχει μῆκος 11 ἐκατοστομέτρων καὶ πλάτος 8. Ἐνεκεν ὅμως νοσοδῶν αἰτίων ἐνίοτε ὁ ὄγκος αὐτοῦ αὐξεται τεραστίως, καὶ κείται ὅλον σχεδὸν τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς κοιλίας μέχρι λαγώνων.

Ἡ διὰ τῆς ἐπικρούσεως ἀντίληψις τοῦ ὄγκου τοῦ σπληνός γίνεται οὕτως·

Ὁ ἀσθενὴς πρέπει νὰ κῆται κεκλιμένος πρὸς τὸ δεξιὸν πλευρόν, τοὺς μηρούς νὰ ἔχη καμπτομένους, τὴν ἀριστερὰν χεῖρα μακροσυμμένην καὶ ἀνοψομένην εἰς τὴν κεφαλὴν, μετὰ ταῦτα ἐπιπέσω ὁ ἱατρὸς παρὰ τὴν μασχάλην τὴν πληκτοπέλακον (plessimètre) ἀρχίζει νὰ ἐπικρούῃ διατρέχων γραμμὴν φερομένην ἐκ τῆς μασχάλης πρὸς τὴν πρόσθιον ἀνωτέραν εἰλεκκὴν ἀκάνθη· οὕτως βεβαιώνεται, ἀπαντᾷται συνήθως περὶ τὴν ἐνάτην πλευρᾷ μεταβολὴ τοῦ ἤχου καὶ αἰσθησίς τις ἀντιστάσεως· ἐνταῦθα ὑπάρχει τὸ ἀνω ἄκρον τοῦ σπληνός, τὸ ὅποσον σημειοῦται διὰ τοῦ Δερμογραφικοῦ χρωστήρος τοῦ Πύρλου· μετὰ ταῦτα ἐξακολουθῶν

τὴν ἐπικρούσιν κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν φοράν αἰσθάνεται τὴν ἀπατάτα τοῦ ἤχου (matite ἀναλόγως τοῦ πάχους τοῦ σπληνός) ἅμα δὲ ὑπερβῆ τις τὸ τέλος τοῦ θώρακος, ὁ ἤχος μεταβάλλεται ἅμα δὲ ἐξακολουθῶν τὴν φοράν εὐρίσκει πάλιν διὰ τῆς διαφοράς τοῦ ἤχου ἐπὶ τῶν μερῶν τούτων τῆς κοιλίας τὸ κάτω ἄκρον τοῦ σπληνός, τὸ ὅποσον σημειῶναι ὡσαύτως διὰ τοῦ χρωστήρος ἐνίοτε ὅμως εὐρίσκονται δυσκολίαι ὡς πρὸς τὴν κατάληξιν τοῦ κάτω ἄκρου τοῦ σπληνός· διότι συμβαίνει τὴν κατιὸν καιρὸν νὰ ᾔνε πλήρης ὕλων, καὶ οὕτω παρέχει ἤχον ἀπαλὸν συγγεῖμον μὲ τὸν τοῦ σπληνός.

Γνωστὸν ὄντων τῶν δύο ἄκρων τοῦ σπληνός, ἀρχίζει ἐρευνᾶν ἐκ τοῦ μέσου τούτων νὰ ἐπικρούῃ κατὰ φοράν κεντρόμολον· οὕτως, ἐπικρούων πρὸς τὸ ἄκρον τῆς ξιφειδῆος ἀπόφύσεως, εὐρίσκει διὰ τῆς διαφοράς τοῦ ἤχου τὸ ἄκρον τοῦ σπληνός· λαμβάνων δὲ ἄλλην διεύθυνσιν, ἀρχίζει ὅμως πάντοτε ἐκ τοῦ ῥηθέντος σημείου, εὐρίσκει ἄλλον ἄκρον καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς διαγράφει διὰ τοῦ χρωστήρος ἅπασαν τὴν περιφέρειαν τοῦ σπληνός ἐκτὸς τοῦ ὀπίσθεν μέρους τὸ πρὸς τὸν νεφρόν· διότι ἐνταῦθα ἡ διαφορὰ τοῦ ἤχου συγγέται μὲ τὸν τοῦ νεφροῦ καὶ τῶν ἐπικειμένων ἁστέων, καὶ ἀποκαθίσταται λίαν δύσκολος ἡ κατάληψις τούτου τοῦ ἄκρου τοῦ σπληνός· ἀλλὰ γνωστῆς οὐσίας τῆς ἄλλης περιφέρειας, ὁ ὄγκος ἐμμοκνέται, ὥστε ἡ ἀγνοία τοῦ ὀπίσθεν ἄκρου τοῦ σπληνός κατανατᾷ ἀδιόφορος· δύναται τις νὰ λάβῃ ἰδέαν τοῦ πάχους καὶ τῆς βαρύτητος τοῦ σπληνός, ἐπικρούων ἐπὶ διαφόρων σημείων τοῦ σπληνός κατὰ μὲν ἰσχυρὰ κατὰ δὲ ἐλαφρὰ. Κατόπιν ἐπίθεται ἐπὶ τῆς ἐκ τοῦ χρωστήρος γραμμῆς χάρτινην, περιπέσον διὰ τῆς παλάμης ἰσοφῶς, καὶ οὕτως ἔχεις ἐντυπον τὸ σχῆμα τοῦ ὄγκου τοῦ σπληνός, τ' αὐτὸ ἐπανάλαβε καὶ τὴν ἐπιούσαν πρὸς παραβολὴν.

Ὅταν τὴν ἐπαύριον θέλῃ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐπικρούσιν διὰ νὰ γνωρίσῃ τὴν διαφορὰν τῆς καταστάσεως τοῦ σπληνός εἴτε ἐκ τῶν φαρμάκων, εἴτε ἐξ ἄλλης τινὸς αἰτίας, πρέπει πάλιν νὰ θέσῃ τὸν ἀσθενῆ ὑπὸ τὴν αὐτὴν θέσιν, καθ' ἣν τὸν ἔθηκε τὴν προτεραίαν, νὰ ἔξετασῃ ἐὰν ὑπάρχῃ διαφορὰ τῆς ἐκτάσεως τοῦ σπληνός τῆς διαγραφείσης, νὰ σημειώσῃ τὸ μὲν σχῆμα διὰ τοῦ χρωστήρος διὰ νὰ δύναται οὕτω νὰ συμπαραβάλλῃ εὐκολώτερον καὶ τὰς μετὰ ταῦτα ἐρεύνας.

ὑπάρχουν ὅμως τινὲς περιστάσεις, αἵτινες ἀντίκεινται εἰς τὴν διὰ τῆς πλήξεως διάγνωσιν τοῦ ὄγκου τοῦ σπληνός· αὗται δὲ εἰσὶν αἱ ἐξῆς.

Ἐπομεν ὅτι ὑπεράνω τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ σπληνός

ὁπότε εἰς ἄλλα μέρη τοῦ πνεύματος. τότε πρὸς τοῦτο τὸ μέρος πρέπει ἢ πλεῖς νὰ γίνῃται σφοδρότερα, διὰ νὰ κεντηθῆται ὁ τοῦτο ἦχος. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἐπειδὴ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ πνεύματος πρὸς ἄνω εἶνε παχύτερον, πρὸς κάτω δὲ ὅπου τελειώνει εἶνε λεπτόν, ὁ ἦχος γίνεται ἀπαιχτότερος βλαβερὸν, καὶ ἐπὶ τοῦ σπληνός εἶνε λίαν ἀπαλός, ὅταν τὸ μέρος τοῦτο τοῦ πνεύματος ἔχῃ ἐμπύσημα, ὁ ἦχος αὐτοῦ δύναται νὰ ὁμοιάσῃ τὸν τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέριων. Ἐὰν ἡ σκληρὸς ἢ ἡπατώδης δύναται νὰ παρῆσθαι ἦχον ὅμοιον τοῦ σπληνός, καὶ ἡ διάκρισις εἶνε σχεδὸν ἀκράτητος, ἡ αὐτὴ δυσκολία ὑπάρχει ὅταν ἦνε ἀστάτως. Ἐνίοτε ἐν ὑπάρχον ἀέρια ἐν τῷ στομάχῳ, ἢ ἐν ταῖς ἐντέροις ὑπάρχει, μεγίστη ἦχος, τομπανίων, ἣτις διακρίθεται πανταχοῦ ὑπὸ τῶν σωλήνων. Ἄλλοτε ὁ στόμαχος καὶ τὰ ἔντερα πεπληρωμένα ὕδων παρέχουσι ἦχον ἀπαλὸν συγγεόμενον μὲ τὸν τοῦ σπληνός, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐκλείθῃται ἡ ἐπαχὴ καθ' ἣν ταῦτα εἰσι κενά, ἢ νὰ ἐκκενοῦνται ἐπιτήδες διὰ κλύσματος καὶ τὸ ἦμαρ ἐνίοτε παρέχει δυσκολίας: τὸ μὲν διότι εὐρίσκεται φυσικῶς ἐπὶ μέρος τοῦ σπληνός, τὸ δὲ διότι δύναται νὰ ἦνε ὑπερτροφημένον.

ΠΕΡΙ ΠΑΥΟΣΜΟΥ

Ἐκαλεῖται καὶ μίνθη (mentha).

Ἦνε πολλῶν εἰδῶν, ὁ προτιμητέος εἶνε ὁ καλούμενος ἡδύσμος πεπερώδης. Μασσομένος παρέχει αἰσθημα ψυχρῶ καὶ γεῦσαι πεπερώδη καὶ κροφωρῶδη.

Τὸ ἔγχυμα τοῦτου εἶνε τονικόν καὶ διαλυτικόν, στομαχικόν καὶ διαυρητικόν ὠφελεῖ πινόμενον κατὰ πάσαν πρῶϊαν ἀνὰ κλιμασάν μετὰ ζαχάρου κατὰ τῆς ὑραιμίας (κναιμίας), χλωρώσεως, κατὰ τῆς χολέρας κλπ.

Ἐξωτερικῶς ἐπιτιθέμενα τὰ φύλλα του ὡς κατάπλασμα, ὠφελεῖ ὡς διαλυτικόν κατὰ τῶν χειρῶν καὶ ἐξογκωμάτων, κατὰ τῶν σαρκοπλασμασάν, τῶν πληγῶν κλπ.

Τὸ δὲ ἀποσταλλάξιον ὕδωρ τοῦ ἡδύσμου ὠφελεῖ κατὰ τὸ ἔμετόν τῶν νηπίων, κατὰ τῆς ποδάρρας. Τὸ ἔλαιον τοῦ ἡδύσμου ἐπιτιθέμενον ἐπὶ ἀλγούντος ὀδόντος καὶ ἐπὶ ἐξογκωμένου σπληνός μεγάλως ὠφελεῖ, λαμβανόμενον τὴν πρῶϊαν ἀνὰ δύο ἢ τρεῖς σταγμῶτα ὠφελεῖ, κατὰ τῆς δυσπεψίας, διακλυόμενον ἐν αἰνοπνεύματι ἐν ἡσάμ. εἰς 25 ἢ. αἰνοπνεύματι: ὠφελεῖ κατὰ τῶν χρονίων ρευματισμῶν.

Ὁ ἡδύσμος θεωρεῖται παρὰ τοὺς ἄρχαίους ὡς ἀντικαίμενος εἰς τὴν σύλληψιν.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ

ΚΗ Ε Ρ Ι Ω Ρ Ω Ν.

(Συνέχεια προση.)

Κατ' ἀρχάς ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ διηρέθησαν χωριστὰ εἰς 12 ὥρας: ἀλλ' αἱ ὥραι αὗται ἦσαν ἀνίσαι. διότι ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ ἀνέχοντο κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς τοῦ ἔτους. Ὅθεν αἱ ὥραι τῶν ἀρχαίων ἦσαν ἀνίσαι.

Διὰ τοῦτο ἠναγκάσθησαν πρὸς ἀκρίβειαν νὰ διακρίψουσι τὸ διάστημα τοῦ χρόνου ἀπὸ Ἀνατολῆς μέχρι μεσημβρίας: εἰς 6 ἴσα μέρη. Οὕτως διήρουν τὴν ἡμέραν εἰς 12 μέρη, τὴν διαίρεσιν ταύτην μετέφερον καὶ διὰ τὴν νύκτα. Οὕτως τὸ ἡμερονύκτιον, ἔπερ οἱ τότε ἐκάλουον ἡμέραν, διηρέθη εἰς 24 ἴσα μέρη, ἕκαστον τῶν ὁποίων ὠνομάσθη ὥρα.

Ἦθεν δὲ παράγεται ἡ λέξις ὥρα; τοῦτο διακρίβηται. Οἱ μὲν λέγουσιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς λέξεως ὥρος (τέλος). Οἱ δὲ ὅτι παράγεται ἐξ ἀγνώστου αἰγυπτιακῆς λέξεως (1), σημερινῆς ἴσα διαστήματα: διότι λέγεται ὅτι πρῶτοι οἱ Αἰγύπτιοι διήρουν τὴν ἡμέραν εἰς 12 ἴσα μέρη, ἔπερ ὥρας ἐκάλεσαν. Πρὸς τὴν ταύτην διαίρεσιν ὠδηγήθησαν ἐκ τοῦ ζῶου τοῦ καλουμένου **Καυνοκεφάλου**, τὸ ὅποιον εἶνε εἶδος πιθήκου, ἔχον τὴν κεφαλὴν ὁμοίαν πρὸς κύναν. Τὸ ζῶον τοῦτο ἦτο κοινότατον παρ' Αἰγυπτίους, καὶ ἦτον ἀφιερωμένον εἰς τὸν θεόν **Μεράπτην**.

Τὸ ζῶον τοῦτο παρετήρησαν ὁ Ἰταλιανός: Ἦρως: ὅτι εὐμὲν 12 ὥρας τὴν ἡμέραν ἰσογῶναι: τὸ αὐτὸ ἐποίησε καὶ τὴν νύκτα: τὰς διαίρεσεις ταύτας ἐκάλεσαν ὥρας.

Οἱ ἀρχαῖοι τότε Αἰγύπτιοι εἶχον δώσει εἰς ἕκαστον ὥραν ἕναν ὄνομα. Ὄνομαζον Λάμπρα, Ἀλεξίδι, Ἐρπίθι, Φινεὺ, Ἰοίβη, Διανγίς, Πράκκ, Σάμφη, Λοισά, Πορρορά, Πικρόνι, Ἰύρρη.

Οἱ δὲ ἀρχ. Ἕλληνες ὠνομάζον ἕκαστην ὥραν ἐκ τοῦ ὀνόματος τῶν

(1) Pierius. Hieroglyphica aegyptiorum Bitteris lib. 6.

ἑπτὰ πλανητῶν, καὶ ἐπειδὴ ταῦτά δὲν ἤρουν, διότι ἔληγον τὴν 7 ὥραν, ἐπανελάμβανον αὐτὴς τὰ ὀνόματα τῶν πλανητῶν.

Πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης εἶχον ὀνομάσει ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν πλανητῶν τὰς 7 ἡμέρας, τὰς ἀποτελοῦσας τὰς 4 φάσεις τῆς σελήνης. Ὀνομάζον λοιπὴν τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς Σελήνης τοῦ Ἡλίου ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος, τὴν δευτέραν τῆς Σελήνης, τὴν τρίτην τοῦ Ἄρειος, τὴν τετάρτην τοῦ Ἑρμοῦ, τὴν πέμπτην τοῦ Διός, τὴν ἑξῆς τῆς Ἀφροδίτης, τὸ σάββατον τοῦ Κρόνου.

Ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ὥρα παράγεται ἐκ τῆς αἰγυπτιακῆς λέξεως ὄρος, σημαίνουσης τὸν "Ἡλιον (1).

Πρώτην φοράν ἀπαντᾶται τὸ ὄνομα ὥρα ἐν τῷ Τοβία (περ. 12 ΚΒ'), ὃ ἄποτος ἔζη κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βαβυλώνης τὸ 5,099 ἔτος π. Χ.).

Ἐν τούτοις οἱ Κινέζοι πρὸ ἐμνημονεύτων χρόνων διήρουν τὰ ἡμερολόγια εἰς 100 ἔσα μέρη, ἕκαστον τούτων καλοῦσι **Κέξ**, ἕκαστον Κέξ διαιροῦσι εἰς 100 αὐτὴς ἔσα μέρη (2).

ἹΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΗΣ ΠΑΡ' ΕΥΡΩΠΑΙΟΙΣ

Χρήσεως τῶν σῦκων.

Τὰ σῦκα μέχρις ἐσχάτων εἶσαν σπανιώτατα καὶ παρὰ πολλὰς ἀγνωστα ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τραπέζῃ τῶν βασιλέων λίαν σπανίως παρετίθεντο, χλωρὰ σῦκα παρετίθησαν ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς βασιλίσσης τῆς Γαλλίας ἐν Παρισίοις τὸ 1230. Ἄρ' ἤς ὅμως ἠϋξήσεν ἡ συγκοινωνία μεταξὺ τῶν διαφόρων ἔθνων, ἔκτοτε κατ' ὀλίγον καὶ ἄλλα πολλὰ προτόντα διαφόρων ἔθνων ἐγένοντο ἐν Ἑυρώπῃ γνωστά. Π. χ.

Τὸ χαβιάρι ἦτον ἀγνωστον παρ' Ἑυρωπαίοις μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου· τότε καὶ ἄγγλοι καὶ γάλλοι γυνθόντες, ἤρχισαν νὰ παραθέτωσι εἰς τὴν τραπέζαν τὸ χαβιάρι ὡς σημαντικὸν πρόσημα.

Τότε οἱ Ἑυρωπαῖοι ἐγνώρισαν καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ βοσκοῦ (ναργιλέ) καὶ τὸ τουμπεκί, τὸ ὅποιον μεγάλοις διαφέρει τῆς κικτιανῆς (τοῦ καπνοῦ), κλπ.

(1) Macrobe liv. 1, chap. 1.

(2) Berlin de la mesure de temps.

Περὶ βρώσεως μαρούλιων.

Ὁ Ὁρίδαξ (τὸ μαρούλι) τρωγόμενον μετὰ τὸ φαγητὸν εὐκολύνει τὴν πέψιν τῶν τροφῶν, ἐμποδίζει τὴν δίψαν. Τρωγόμενον δὲ τὸ ἑσπέρας ἐπιφέρει καὶ ὕπνον καὶ προῖνει τὸν βήχα. Ὁ Ὁρίδαξ τοῦ Μαΐου εἶνε ὁ προτιμώτερος, εἶνε δὲ ἀναφροδισιακὸς καὶ σπέρων ἐπιφέρει. Ὁ ζωμός ταύτου εἶνε γαλακταγωγὸς καὶ πρῶντικός τοῦ βήχους.

ΙΑΤΡΙΚΑ ΤΟΥ ἌΛΟΥ

Οἱ κύνες ὅταν κοιμῶνται ὑπὸ θερμάστραν καὶ πολὺ θερμανθῶσιν ἀπυροφλοῦνται.

Πρὸς θεραπείαν τῆς τοιαύτης ἀορασίας, ἢ τῆς τυφλότητος, οἱ ἐμπειρικὲι μασσῶσι φύλλα σχοίνου, καὶ τὸν ὤπὸν ἐνσταζουσιν ἐντὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ πρῶτ' καὶ ἑσπέρας καὶ τὸ φῶς ἐπανέρχεται.

Δοκιμαστέον ταῦτο κατὰ τῆς ἀκαυρώσεως τῶν ἀνθρώπων.

Κατὰ ὀθονταλγίας.

Λάβε τεμάχιον πανίου, ἐμβρεξον εἰς ρακὴν, πασπαλίσον διὰ κόνεως μαύρου πεπέρειος καὶ ἐπίθεε ἐπὶ τοῦ ἀλγούντος ὀδόντος· ἐπὶ τοῦ γνάθου (πειρατέον).

Πρὸς ἀποστροφὴν τῆς πύσεως οἴνου καὶ ρακῆς διὰ τοὺς μεθύσους.

Λάβε νεροχελώνης τὰ χεῖλη καὶ θίε ἐντὸς οἴνου ἢ ρακῆς καὶ ἄφεε ἐπὶ 24 ὥρας, στραγγίσον καὶ δός ἐκ τοῦ ὑγροῦ, νὰ πῆ ὁ μέθυσος λαθραίως. (πειρατέον).

Κατὰ τῶν συχνῶν ὑποδαλῶν ἐμβροῦ γυναικῶς.

Λάβε ὡὰ τριγώνος, ξήρανον τοὺς κρόκους ὑπὸ τὴν θερμότητα τοῦ Ἡλίου, τρίψον εἰς λεπτὴν κόνιν, καὶ ἕε πῆ ταύτην ἢ γυνθὴ (πειρατέον).

Πρὸς ἐπίλυθον τῶν ἐπιλοχιῶν, ὅταν κρατηθῶσι μετὰ τὸν τοκετόν.

Λάβε ἔλαιον ἡλέκτρον καὶ ἐνσταξὸν 4 ἢ 5 στάγματα ἐντὸς

καθίσκην θερμού ύδατος, τὸ ὅποιον πίνει ἢ λαχῶ. Οὐ μόνον τὰ ἐπιλόγια ἔρχονται ἀλλὰ καὶ αἱ ὀδύνηαι τῆς μήτρας παύουσι (πειρατέιον).

ΟΙΚΙΑΚΑ

Τρόπος τοῦ στυλπνόνου τὸ ἐπιπλοῦ τῆς οἰκίας.

Πλύνον πρὸς καθαρισμόν τὸ ἐπιπλοῦ διὰ ἁπλοῦ ύδατος, εἴτα ποιήσαν μίγμα ἐξ ἑλαίου τοῦ λίνου ὅπτου καὶ ἐξ ἑλαίου περιβιθίνης ἕνα μέρη, ἀνάμιξον κελῶς, καὶ ἔμβαψον ἐκ τοῦ μίγματος τοῦτου ὑψομά τι ἐκ βλαβίκοις παλαιοῦ καὶ ἐπάλειψον τὸ ἐπιπλοῦ, εἴτα ἐντριψον ἐλαφρῶς διὰ τρυαχίου μαλλίνου.

ΠΟΙΚΙΑΛΑ

ΠΖ: ἀληθῆ: Ἰατρὸς, ὁ τὴν ἐπιστήμην καλλιέργων, ὀφείλει καθ' Ἱπποκράτην νὰ μνησθῆ καὶ ἕως πρακτικῆς καὶ ἕως φάρμακα λέγουσι καὶ ποιῶσι καὶ αἱ ἁπλοὶ καὶ νὰ ἐκλέγῃ τὸ χρήσιμον πρὸς θεραπείαν.

«Μὴ ὀκνεῖν δὲ πρὸς ἰδιοπαθῶν, ἦν τι δοκίμης, ἐμφέρειν εἰς ἑκατέρωθεν θεραπείας. Οὕτω γὰρ δοκίμω τὴν ζήμπεσαν τήγην ἀναδειχθῆναι, διὰ τὸ ἐξ ἐκάστου τὸ τέλος τηρηθῆναι καὶ εἰς τὸ κατὰ ζυγαρεσθῆναι (Πρυγ.).

Τῷ ὄντι ὁ πρακτικὸς καὶ ὁ ἀγαπῶν τὴν ἐπιστήμην Ἰατρὸς δὲν πρέπει νὰ παραβλέπῃ καὶ νὰ περιφρονῇ ἱστοικὸν ὡς περιττὸν καὶ ἀχρηστον, καὶ ὡς μέλισσα νὰ συλλέγῃ τὰ χρήσιμα.

Ὅ,τι φαίνεται ἀχρηστον, εἰς ἄλλην περίστασιν, εἶναι χρησιμώτατον.

Ὁ Ἰατρὸς ὀφείλει εἶναι ὡς αἱ μύτιαι τοῖς ἔλαισι ἀφιζήνουσι, ἀλλὰ ὡς αἱ μέλισσαι τοῦ τῶν Μουσῶν λιμῶνος τὸ ἀλλεῖστον ἀπανθίζουσαι.

Οὐδὲ ἐν ἀνθρώποισι διακριθὸν ἐστὶ νόημα, ἀλλ' ὁ σὺ θυμωζέεις, τοῦτο ἐπέροιαι γελῶς.

Μεγά εὐχὴς πορίσει ἐς σκοποῦ τόχει
ὃ οὐπω τίς βάλει ἀνήρ.

Κάτωπρον τῶν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος παθημάτων ἐστὶ τὸ πρόσωπον. Χρὴ ὂν τὴν Ἰατρὴν λέναι πρακτικῶς τὸ τοῦ νοσοῦντος πρόσωπον ἐφαρξῆν. Σαίπτεσθαι ὂν χρὴ ἐν τοῖς ἔξέσι νοσοῦντος πρόσωπον ὑμῶν ἐστὶ τοῦ τῶν ὑμεινόντων μάλιστα εἰ οὕτω ἐκρυψῆ. (Ἱπποκρ.)

Ὅταν εὐρίσκωνται ἄλλοι νὰ ὑπερετώσιν, σὺ μὲν ὑπερέτει
ἀλλ' ἐγγάζου ὑπὲρ τοῦ καλοῦ.

Κάλλιον νὰ Σὶ ὑπερετώσῃ παρὰ νὰ ὑπερετῆς.

Κατὰ νεωτέρους ὑπολογισμοὺς ὁ πληθυσμὸς ὄλων τῶν ἐπὶ τῆς Γῆς ἀνθρώπων συμποσοῦται εἰς 1,470,729,000, ἐξ ὧν 826,000 ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐκ τούτων δὲ πάλιν ἡ Κίνα ἔχει 326,000,000 καὶ αἱ Ἀγγλο-Ἰνδοὶ 262,000,000, ἡ Ἰβερῶνα 357,000,000, ἡ Ἀφρικὴ 164,000,000 καὶ ἡ Ἀμερικὴ 122,000,000. Πρὸ 40 περίπου ἐτῶν ὁ παγκόσμιος πληθυσμὸς ὄρζετο εἰς 900,000,000 φαίνεται ὅτι ἀνεκκλήθησαν νέοι πληθυσμοί.

Οἱ γονεῖς τῶν μεγάλων ἀνδρῶν.

Ὁ πατὴρ τοῦ Δημοσθένους, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς, ἦτο σιδηροργός, τοῦ Ἰβερυπίου λαχανοπώλης, τοῦ Σιοκράτους μετρίως ἱκανότητος ἀγαλματοποιῆς, τοῦ Ἐπικούρου ποιητῆ, τοῦ Περικλείου πανδοχεῖς, τοῦ Κολόμβου μεταπράτης μαλλίων, τοῦ Σαίξπειρου κρεοπώλης, τοῦ Λουθήρου μεταλλουργός, τοῦ Κρεμμυλλίου ζυθοποιός, τοῦ Σίξτου ἑοῦ χοιροβοσκός, τοῦ Λουκίου πτωχὸς ἱεροῦ χωρίου, τοῦ Φραγκλίνου σακκουνοποιός, τοῦ Ρουσσῶ ὄρωλογοποιός, καὶ τοῦ Μουράτ πανδοχεῖς. Τὸ φυσικὸν συμπέρασμα εἶναι ὅτι αἱ σφαιρῆς τῶν μεγάλων τούτων ἀνδρῶν πρέπει νὰ ἦσαν ἢ παρὰ, ἐξ ἧς ἔλαβον τὴν εὐφυίαν αὐτῶν, καὶ παράματι εἶναι ἤδη γνωστὸν, ὅτι τινὲς τῶν ματέρων τούτων ἦσαν γυναῖκες οὐχὶ κοινῆς νοσημοσύνης.

Τοῦ προμεροῦ ὑπάτου τῶν Γαλακίου Μαρτίου αἱ γονεῖς εἶναι ἀγνωστοί.

Ο Ήλιος απέχει τῆς Γῆς κατὰ νεωτέρας παρατηρήσεις 40 ἑκατομμύρια λεύγας.

Οἱ τῶν Ἀθηναίων νόμοι ἐτιμῶρουν τοὺς κακὸν προξενούντας οὐ μόνον ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ τὰ ζῷα καὶ τ' ἀψύχα πλάσματα. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐπεκράτησε καὶ κατὰ τὴν μεσαιῶνα ἐν Ἑυρώπῃ παρὰ τοῖς ἐκκλησιαστικαῖς τῶν δυτικῶν, αὐτίνες ἀφώριζον καὶ ἐξώριζον τὰ κακοποιὰ ζῷα· τὰ δὲ δικαστήρια κατεδίκαζον ταῦτα.

Τῷ 1386 ἀπηγγονίσθη κατὰ δικαστικὴν ἀπόφασιν ἐν Φαλαίξ εἰς χάρος, διότι εἶχε σπαράξει μικρὸν τι παιδίον.

Τῷ 1474 ὁμοίως κατεδικάσθη ἐν Παζέλι εἰς τὸν διὰ πυρὸς θάνατον εἰς ἀλέκτωρ, διότι, ὡς ἐλέγετο, ἔτεκεν ἐν ὠδῶν.

Τῷ 1499 τὸ ἐν Παθί δικαστήριον κατεδίκασεν εἰς τὸν δι' ἀγχνῆς θάνατον ἕνα βουῦν, ὅστις εἶχε κερατίσει θανατηφόρος παιδά τινα.

Ἄλλοτε, ἀποφάσει δικαστηρίου, ἕτερος χάρος ἀπηγγονίσθη, κατηγορηθεὶς ὅτι ἔφαγε τεμάχιον ἡγιασμένου ἄρτου.

Καὶ ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἔχει ἐξορκισμοὺς κατὰ τῶν κακοποιῶν ζῶων, ἀκρίδων κλπ. ἐπικαλουμένη τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ τιμωρίαν τούτων.

Ο Μαρκόπουλος περιηγητῆς τοῦ Δ' αἰῶνος μ. Χ. λέγει ὅτι εἰς τὰ βόρεια τῆς Κίνας μέση μετεχειρίζοντο πέτρας ἀντι ἀνθρακῶν πρὸς παραγωγὴν πυρὸς. Δῆλον ἐκ τούτου ὅτι αἱ γαιάνθρακες εἶσαν γνωστοὶ ἐν Κίνα ἔκτοτε.

Τινὲς τῶν λαμβανόντων περιοδικὰ συγγράμματα δὲν ἀναγινώσκουσι ταῦτα, ἀλλὰ τ' ἀφήνωσιν ἀνέπαφα, ἵνα ἐν μελλούσῃ εὐκαιρίᾳ τ' ἀναγνώσωσιν, ὅπερ σπανίως ποιοῦσι. Πᾶς λαμβάνων περιοδικὸν σύγγραμμα, ἂν δὲν εὐκαιρῇ νὰ τ' ἀναγνώσῃ, ὀφείλει ν' ἀναδιψῇ τούτο ἐξ ἀρχῆς καὶ νὰ παρατηρῇ περὶ τίνων ἀντικειμένων διαλαμβάνῃ, διότι οὕτως, ἐνδέχεται νὰ ἐλκυθῇ ἢ περιέργειά του καὶ ν' ἀναγνώσῃ τι ἐπιωφελέως. Διὰ τῆς ἀναδιψήσεως τῶν σελίδων τοῦλάχιστον θέλει ἔχει ἰδέαν περὶ τίνων θεμάτων διαλαμβάνει τὸ περιοδικόν. Τὸ ν' ἀγνοῖ ἄμως ταῦτα εἶναι ὄλιως ὀνηρόν.

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΕΤΡΑΓΛΩΣΣΟΝ

ἑλλ. ἑλλαν.	ἀρχ. ἑλλαν.	λατινικὰ	τουρκικὰ
		ΒΒ	
βλάχι	καμπεχιακόν ξύλον	camphoraceum	μπκαχίμ
βλερίνα ἀγρία	άσαρον	asarum	άξαροδμ
βλερίνα	νόθος	valeriana	κατι οτοῦ
βανίλλια	βανίλλια	vanilla	βανίλλια
βερδάνη	αρκαιον	yardana	τουλκβρτζ κι- ουκιου
βήλομον πε- ρουβιανόν	βάλσαμον περου- βιανόν	balsamum pe- ruvianum	περοῦ πελεσι- γυῦ
βήλομον το- λουτάνον	βάλσαμον τολου- τανόν	balsamum to- lutannum	τολού πελιου- γυῦ
βήλομον κοπα- ίβη	βάλσαμον κοπαί- κίν	balsamum co- paivae	γενί ντουνια πιλεζανκί
βσιλικός	ὄκιμον	basilicum	βεζλιάν
βέτος	βατίς	rubus	οὔλεϊκ
βδέλλα	βδέλλα	hirudo	σουλοῦκ
βελλαδύνα	βυθαλείκ	belladonna	κιουζέλ αβρτζ
βελανιδι δέν- δρου	βάλκνας δρυός	quercus glan- dis	κιουκιου μεσέ ἀγαζου
βόλα τρικολόρα	ἰόν τριχρόνον	jave tricolora	εραζε μεναζε
βουτύλι	θεικός σίδηρος	sulphas ferri	σατχι κιμπρίς
βούτυρον πρό- βειον	βούτυρον προβεί- τειον	butyrum avil- la	σαγ χιαρι σεύταν τρουμ- που
βρυονία ἢ δια- βολογγίλη	βρυονία	bryonia alba	Κερεζ
βύσσινα	βύσσινα	cerasa acida	κιλ ερμενέ
βωλόκρμενο	βώλος ἀρμενία	bolus armé- nica	

ἑλλην. ἰατρ.	ἑλλ. ἰατρ.	λατινικά	τουρκικά
--------------	------------	----------	----------

κ'

γαλόγγα	γαλόγγα	galanga	γαλπιτζίν
γαλβάνον	γαλβάνο	galbanum	κασσί
γαλαζόπετρα	γαλαζόπετρα ἢ θει-	chalcanthus	γαϊούζ τρι-
ἀλογοπέτρα	καίε γαλαίε	soulfra-senpri-	
γεντιάνη	γεντιάνη	gentiana	σουλιτιά κισ-
			κισού
γιάνιπολι	γλουγορρίζος γό-	extractum li-	μάν παλι
	κισουκ	guitima	
γκουρόχα	πικροβόρον	nasturtium	σου τρεσι
γκουόπιπρον	γκουόπιπρον	dulcamara	γιαπέν γιασι
			κισουκ
γλουγορρίζα	γλουγορρίζα	liquiritia	μάν κισουκ
γόμμα γόμμα	γροσσόρον	quini gutta	κουταλάκι
γούργικα	ἢ βουγγαίε	bacharis	μπαχάρ
μολυβδοπέτρα			
γουαγιακί	λερζόριον	le. guajaci	πελαμπέρ ἢ
			κατσί
γύψος	γύψος	gypsum	αλτσί
γυμναστρακάνθη	γυμναστράνη	trigocantha	τιτρά ζιμπί

β'

δαμάσκηνα	δαμάσκηνα	rutina	ρόιζ
δαυκί	σταφύλιον	dativum	χαδούζ
δαφνοκάρσιος	δαφνοκάρσιος	laurus	ταφλά σουγιά
δενδρολίβανον	λιβανούτι	orris marinus	πικρογιό σού
δενδρ. μολύβη	λίθουρα	althea	γρότιν κισουκ
διόσμορος ἢ γου-	διόσμορος	hydrargyrum	τσίζα
γαστρο			
διόσμορος ἢ διό-	διόσμορος ἢ μάν-	mentha	χατρίν κισουκ
σμορος	θία		ἢ γανί
διφτυλλή ἢ διφ-	διφτυλλή	digitalis	γιουκσού ἢ
τυλλίτις			τσού
δουλοκαρρία	δουλοκαρρία	dulcamara	γιαπέν